

KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKI HIVATAL

JAVASLATOK

A készülő új Alkotmány kodifikációs folyamatához

Dr. Salamon László úr,

Az Alkotmány-előkészítő eseti bizottság elnöke részére

Tisztelt Elnök Úr!

A Köztársasági Elnök Úr iránymutatásai alapján, Hivatalunk hat témakörben tesz javaslatot a készülő új Alkotmányhoz az Alkotmány előkészítő Eseti Bizottság részére.

A témakörök az alábbiak:

- A kereszténységre való utalás az Alkotmányban, mint a magyar államiság fennmaradásának letéteményese;
- A szent korona, mint a nemzeti egység megtestesítője, valamint az állam jogfolytonosságának jelképe,
- Az anyanyelv, mint a legfőbb kulturális összekötőkapocs minden magyar ember számára, éljen a Világ bármely pontján;
- A család és a gyermekek szerepe a nemzet jövője tekintetében;
- Az élethosszig tartó tanulás, mely hazánk folyamatos fejlődésének záloga;
- A sport és az egészség, amely egyrészt a születendő új nemzedék életét, így nemzetünk jövőjét befolyásolja, másrészt pedig képet ad az állampolgárok jelenlegi életszínvonaláról.

Jelen levelünkhöz mellékelten csatoljuk Elnök Úr gondolatait a alkotmány előkészítésben résztvevők számára, valamint a Hivatalunk által kidolgozott javaslatokat.

Szívélyes üdvözzel:

Dr. Cservák Csaba

Jogi, Alkotmányossági és Közigazgatási

Hivatalvezető

Javaslat a magyar nyelv alkotmányi szintű védelmével kapcsolatban

„Hogy baj, igazi baj van, arról mind sűrűbben hangzanak a panaszok.” - Fogalmazta meg aggodalmait Brassai Sámuel, a feledhetetlen magyar polihisztor, már az 1860-as évek elején, majd így folytatta tünődéseit anyanyelvünk állapotáról.

„Volt idő, midőn egy-egy idegen szólam meghonosítása nyereség vala, mert általa a mondat tömöttebbé, rövidebbé lőn; de most oly kitételek hatalmaznak el, melyek a nyelv erélyét, szabatoságát, eredeti zománczát tönkre teszik, úgy, hogy valamint régebben az újítás, úgy most „conservatio” a feladata minden nyelve mellett buzgó magyarnak.”

Brassai Sámuel a magyar nyelv oltalmazásának vezérelvéül a nyelvrontó szólásmódok lajstromázását és ellenük szolgáló szerek javasolását jelölte ki.

Vallotta, hogy „az előkorban a beszélő és az író is szobrászhoz hasonlít, aki a nyelv agyagjából szabad kézzel képez alakokat a gondolat kifejezésére, holott az utókorbeli majdcsaknem gipszöntő, s amazok által készített mintákba önti képeit”.

Ma is időszerű nézete szerint tehát vissza kell állítani és meg kell óvni anyanyelvünk régi fényét, erejét, egyediségét.

Napjaink káros nyelvi jelenségei nem új keletűek, de sokkal nagyobb mértékben pusztítják nyelvünket, mint néhány évtizeddel ezelőtt. Mindennapi életritmusunk felgyorsulása, az elektronikus levelezés térhódítása a nyelvhasználat eszköz-jellegének kidomborodását eredményezi.

Sokan vélik úgy, hogy az új kommunikációs formák valamilyen oknál fogva felmentést adnak az igényes és helyes fogalmazásmód, valamint a helyesírás szabályai alól. Ez a szemlélet a magyar nyelv halálos ítélete.

Itt az ideje a megfontolt, szakmai alapokon nyugvó, de céltudatos és felvilágosult cselekvésnek, hogy ne kelljen szembenéznünk az anyanyelv visszafordíthatatlan hanyatlásával!

Kiindulás lehet a nyelvünket ezidőtájt leginkább veszélyeztető jelenségek górcső alá vétele és lajstromozása annak érdekében, hogy megfelelő orvosságokkal küzdhessük le a bajt.

Anyanyelvünk érzelemrokonító forrasztékot létesít magyar és magyar között, éljenek bármely pontján a világnak. A magyar nyelv nemzeti összetartozásunk legfőbb letéteményese. A magyar nyelv óvása, ápolása alapvető nemzeti érdek.

Nem túlzás állítani, hogy az anyanyelvi ismeretek talaján olyan magas szintű gondolkodásmód fejleszthető ki, mely a nyelvtudománytól látszólag távol eső tudományterületek művelését is megkönnyíti mindazok számára, akik ezt a csodálatos nyelvet tudatosan és elkötelezetten uralni képesek.

A magyar nyelv oltalmazóinak lankadatlanul azon kell fáradozniuk, hogy mindenki belsei késztetés támadjon az anyanyelv megismerésére, igényes és választékos használatára.

Alapvető cél, hogy a gyermekek biztos módszertani alapokon nyugvó anyanyelvi oktatásban részesüljenek, és folyamatosan lehetőségük legyen anyanyelvi ismereteik, készségeik pallérozására.

Bizonyos szerveknek és személyeknek elkerülhetetlenül a magyar nyelv oltalmazóivá kell válniuk. Ezek a hivatalok és egyéb jogalkalmazók, valamint a nyilvánosan megnyilatkozóak.

Különösen felelősségteljes szerep hárul a tömegtájékoztatási eszközök sokak által példaképpül vett szereplőire; nyelvhasználatukkal, általában: a magyar nyelvhez viszonyulásukkal sűrűsítői, vagy megmentői lehetnek anyanyelvünknek.

Kiemelt érdek fűződik ahhoz, hogy az állampolgároknak mindenkor szabatosan és választékosan megfogalmazott jogforrások mutassanak utat cselekvéseik során.

A magyar nyelv védelmében kitűzött célok jelentőségéről tanúskodna, ha anyanyelvünk oltalmazását, mint alapvető követelményt, a Magyar Köztársaság Alkotmánya is rögzítené.

Megfontolandó az alábbi, alaptörvényi szintű kinyilatkoztatás.

„A Magyar Köztársaság számára alapvető (nemzeti) érték a magyar nyelv.

A Magyar Köztársaság minden rendelkezésére álló eszközzel támogatja/köteles támogatni a magyar nyelv ápolására és megóvására irányuló törekvéseket.”

„Az állam alapvető feladata a magyar nyelv óvása, ápolása és fejlesztése.”

Javaslom, hogy a preambulumban kapjon helyet az alábbi mondat: „a magyar nyelv nemzeti önazonosságunk és összetartozásunk legfőbb letéteményese.